

SOSIALIDEMOKRAATTINEN EDUSKUNTARYHMÄ

Sos.-dem. eduskuntaryhmän kokous *lokka* kuun *5* p:nä *72* klo *15.00*

	Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aalto Lyyli <i>V</i>			Myyryläinen Salme <i>V</i>		
Ahde Matti <i>V</i>			Mäkelä Uljas <i>V</i>		
Ahonen Arvo <i>V</i>			Mäkinen Väinö <i>ilun.</i>		
Ajo Aimo <i>V</i>			Nevalainen Valde <i>V</i>		
Breilin Reino <i>V</i>			Niskanen Esko <i>V</i>		
Eskman Margit <i>ilun.</i>			Paasio Rafael <i>V</i>		
Flinck Anni <i>ilun.</i>			Paasivuori Tyyne <i>V</i>		
Forsman Mauno <i>V</i>			Pajunen Veikko <i>V</i>		
Friberg Ralf <i>V</i>			Pohjonen Antti <i>V</i>		
Haapasalo Kalervo			Raatikainen Kaisa <i>V</i>		
Helle Veikko <i>V</i>			Rantala Jorma <i>V</i>		
Hostila Sulo <i>ilun.</i>			Salama Aune <i>V 15.10</i>		
Hykkäälä Heikki			Salmivuori Kaarle <i>V</i>		
Järvisalo-Kanerva Riitta <i>V</i>			Salo Eero <i>V</i>		
Kaipainen Osmo <i>V</i>			Sandelin Valdemar <i>V</i>		
Kalavainen Meeri <i>ilun. 16.00</i>			Siltanen Sylvi		
Karkinen Seija <i>V</i>			Sorsa Kalevi		
Koivisto Tellervo <i>V</i>			Sundqvist Ulf <i>ilun.</i>		
Koivisto Tellervo (Tie) <i>V</i>			<i>pt. Söderman</i> Taipale Ilkka <i>V</i>		
Knuuttila Sakari <i>V</i>			Tiilikainen Paavo <i>V</i>		
Kohtala Leo <i>V</i>			<i>pt. Tikka</i> Seppo <i>V</i>		
Lehtinen Lasse			Tikkanen Ville <i>V</i>		
Lepistö Eeli <i>ilun.</i>			Tuomioja Erkki <i>V</i>		
Liikanen Erkki			Turunen Väinö <i>V</i>		
Lillqvist Bror <i>V</i>			Työläjärvi Pirkko <i>V</i>		
Lindeman Lars <i>ilun.</i>			Vilponiemi Väinö <i>V</i>		
Loikkanen Eino <i>ilun.</i>			Voutilainen Uki <i>V</i>		
Luja-Vepsä Sinikka <i>V</i>					

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin eduskuntatalolla 12 päivänä lokakuuta 1972 alkaen klo 15.00. Puhetta johti Paavo Tiilikainen. Läsnä kts. liite. Sihteerinä toimi Seppo Nevala. Pöytäkirjan tarkastajat Tellervo M. Koivisto ja T. Tellervo Koivisto.

1 §.

Suoritettiin nimenhuuto.

2 §.

Puheenjohtaja saattoi ryhmälle tiedoksi eräitä ilmoitusasioita.

3 §.

Toimikunnan ehdotuksen mukaisesti ryhmä valitsi edustajaksi avioliittolakikomiteaan vapautuksen saaneen Seija Karkisen tilalle T. Tellervo Koiviston.

4 §.

Ammattiyhdistysliikkeen puheenvuoro.

Alustavan puheenvuoron käytti SAK:n puheenjohtaja Niilo Hämäläinen, joka totesi, että päinvastaisista arvioista huolimatta poliittinen tilanne SAK:n sisällä on nyt parempi kuin aikoihin.

Tulevista palkkaratkaisuista puheenjohtaja Hämäläinen kertoi, että jo ensi viikolla kokoontuvat SAK:N palkkavastaavat käsittelemään yleissuunnitelmia. Tällöin varmasti ilmaantuvat tunnetut erimielisyydet sosialidemokraattien ja kommunistien kanssa. SKP:han on jo 15.9.72 tekemällään

päätöksellä asettanut esteen kokonaisratkaisun tekemiselle. Sosialidemokraattien mielestä tämä menettely merkitsee jäsenläheisen työmarkkinapolitiikan kuolemaa.

Suuria kysymyksiä, joita ay-liike pitää tärkeänä tulevilla neuvotteluissa ovat mm. kauppapoliittiset järjestelyt, valtuuskysymykset, suhdannevarausjärjestelmän toteuttaminen sekä asuntopolitiikan suuntaviivojen selkeä määrittäminen.

Puheenjohtaja Hämäläinen esitti lopuksi kysymyksen hallitukselle siitä, onko joissakin yhteyksissä sovittu jotain maatalouskysymyksistä. Mikäli näin on tehty, joutuvat SAK:N edustajat uutta maataloustulolakia valmistavassa komiteassa ottamaan uuden kannan.

Keskustelussa ministeri Louekoski ilmoitti, ettei hallitusneuvotteluissa tai muissakaan yhteyksissä ole hänen tietääkseen sovittu mistään sellaisesta, jota ei esiintyisi julkisissa papereissa. Hallitusneuvottelujen aikana tehtiin SDP:n taholta maatalousohjelmakohtaan kolme eri varausta, mutta mistään muusta ei ole sovittu.

Hämäläinen ihmetteli, miksi Suomelan komitea ei pääse työssään alkuun.

Ahonen kysyi, mikä on tämän päivän tilanne Puoliittojen eheyttämisen neuvotteluissa. Samalla hän tiedusteli, onko epäselvyyttä olemassa myös muissa liitoissa.

Hämäläinen vastasi, että Puoliittojen kysymys oli eräs asia, joka jäi ay-liikettä yhtenäistettäessä auki. Aluksi tämän kysymyksen ympärillä oli selvää jukurapaisyyttä, nyt ratkaisua ovat vaikeuttaneet SKP:n sisäiset riidat. Vaikuttaa siltä, että poliittiset kynnykset ovat edelleen liian korkeat jotta tuloksiin päästäisiin. Pahimmassa tapauksessa voidaan ratkaisua joutua odottamaan jopa viisi vuotta. Sosiali-

demokraattien tavoitteena on jäsenäänestyksen suorittaminen. Tulos on edelleen epävarma, mutta riski olisi tässä suhteessa uskallettava ottaa.

Ahonen kysyi, mitä Puuliiton joutuminen kommunistien käsiin merkitsisi SAK:n poliittisissa voimasuhteissa.

Hämäläinen katsoi, ettei tämäntapaisella tuloksella olisi ratkaisevaa merkitystä SAK:n voimasuhteissa, koska Puuliittojen jäsenmäärä on niin paljon pieni.

T.M. Koivisto tiedusteli, mikä on Hämäläisen ja SAK:n sosialidemokraattien kanta kesäkuun puoluekokouksen edellyttämiin ehtoihin ja mikä on niiden painoarvo ay-liikkeen politiikassa.

Hämäläinen totesi, että SAK:n taholta ei ole pyritty millään tavalla esittämään puoluekokouksen asettamia ehtoja. Pysyvät hintasäännöstelyvaltuudet liittyvät TES-kierrokseen.

Kohtala sanoi, että voimassaolevia hintasäännöstelyvaltuuksia ja niiden käyttöä on arvosteltu SAK:n piirissä. Tästä syystä olisikin tärkeää tietää, onko ay-liikkeellä nyt esitettävänä joitakin uusia näkökohtia.

Hämäläinen ilmoitti, että ay-liike tietää, että eräät hintojen nousut ovat riippumattomia suomalaisista toimista. Maailmanmarkkinahinnoissa tapahtuva nousupaine vaikuttaa mm. sokerin, nahkan ja vuotien voimakkaaseen hintojen nousuun. Poliittisten päätöksentekijäin on nyt löydettävä näihin ongelmiin ratkaisu.

On selvää, että hintavalvonnan piiristä tulee jättää erilaisia epäolennaisia osia pois. Turhanpäiväinen ja jatkuva sahaaminen pienten sinänsä mitättömien asioiden kanssa on saatava loppumaan.

Ahde kysyi, onko nahkan ja vuotien hinnannousun johdosta odotettavissa hallituksen piiristä jotakin ratkaisua, jolla voitaisiin helpottaa kehitysalueiden pienyrittäjien asemaa.

Niskanen vastasi, että hallituksen taholta ei ole odotettavissa mitään muutoksia nahkan hintakehityksen osalta.

Linnamo katsoi, että nahkan hinnan nousuun on olemassa kaksi pääsyä, toisaalta raakanahan maailmanmarkkinahinta on noussut ja toisaalta etelä-Amerikan alueella on voimakas pyrkimys siirtyä vuoden käytöstä nahkaan.

Puheenjohtaja Tiilikainen julisti keskustelun päättyneeksi.

5 §.

Hallituksen puheenvuoro.

Kauppaministeri Jussi Linnamo totesi aluksi, että hallituksen piirissä on valmisteltu kaksi lakiesitystä hintasäännöstelymekanismin luomiseksi. Nämä ovat esitykset hintavaltavontalaiksi sekä tähän liittyen esitys laiksi taloudellisen kilpailun edistämisestä.

Varsinainen hintavaltavontalaki perustuu ns. nousevaan hintavaltavontaan. Sen olennaisena sisältönä on toisaalta hintailmoitusmenettely toisaalta neuvottelumenettely.

Käytännössä hintavaltavontamenettelyssä toimitaan siten, että valtioneuvosto ilmoittaa, mitkä hinnat ovat hintavaltavontamenettelyn alaisia. Tämän jälkeen valtioneuvoston päätös tuodaan eduskuntaan jälkeiskäteiskontrollia varten. Hallituksen piirissä lähdetään siitä, että mikään toiminta ei voi kestää hinnoissa tapahtuvaa nousua. Yleinen kohtuuttoman hinnan kriminalisointi on käyttökelpoisin keino pyrittäessä säilyttämään hintatasoa vakaana. Tällaisen säännöksen avulla

voidaan itseasiassa valvoa myös säännöstelyn ulkopuolella olevat hinnat.

Uutena piirteenä hintavalvontalaissa on omaksuttu menettely, jonka mukaan yksittäisestä hintavalvontapäätöksestä voidaan valittaa.

Hintaviranomaisena tulisi esityksen mukaan toimimaan elinkeinoviraston laajennettu hallitus, joka kokoonpanoltaan ja tehtäviltään vastaisi nykyistä hintaneuvostoa.

Ns. kartellilain piiriin on uudessa esityksessä sijoitettu kaikki kaupallinen toiminta. Periaatteessa lain on tarkoitus toimia samalla tavalla kuin entinen laki taloudellisen kilpailun edistämisestä.

Hallituksen mielestä ei ole syytä siirtyä kieltoperiaatteen kannalle eli kilpailun rajoitusten yleiseen kieltämiseen, vaan olisi pitäydyttävä tutkimus- ja julkisuusperiaatteisiin.

Hallituksessa on suhtautuminen uuteen kartellilakiin ollut varsin yksimielistä ehkä RKP:tä lukuunottamatta. Työmarkkinajärjestöjen taholta on alustavissa neuvotteluissa tuotu esiin vaatimus pysyvistä hintasäännöstelyvaltuuksista.

Esitys on tarkoitus tuoda hallituksen iltakouluun mahdollisesti jo ensi viikolla.

Vilponiemi tiedusteli, miten on tarkoitus menetellä vuokrasäännöstelyn osalta.

Linnamo vastasi, että vuokrien pitkäaikaista säännöstelyjärjestelmää hoidetaan eduskunnassa parhaillaan käsiteltävänä olevan asuntotuomioistuinlain periaatteiden ja vuokrien sovitelun nojalla.

Tuomioja kysyi, onko hallituksessa sovittu siitä, että elinkeinohallitus tullaan perustamaan. Tähän on sosiali-

demokraattien taholta suhtauduttava varauksellisesti lähinnä siitä syystä, että yksityisen elinkeinoelämän painostus muodostuisi tällöin liian suureksi.

Hintavaltontalain osalta on todettava, että ilmoitusmenettely on tehtävä pääsääntöiseksi, koska se lienee teknisestikin mahdollista.

Linnamo katsoi, että kuluttajasuojelukysymykset on eräillä tahoilla nostettu liian aikaisin ja väärässä yhteydessä esiin. Suunniteltuun ratkaisuun ei voida enää yhdistää muita kysymyksiä, mikäli aiotaan päästä ratkaisuun puoluekokouksen asettamissa EEC-edellytyksissä.

Väitteet siitä, ettei kauppa- ja teollisuusministeriössä olisi lainkaan sosialisteja ovat lievästi sanoen harhaanjohtavia. Nimityksistä voidaan todeta, että viime aikoina 16 virasta 10 on täytetty sosialidemokraateilla.

Ilmoitusmenettelyn pakollisuus merkitsisi teoriassa sitä, että hintavalvontaviranomaiset joutuisivat rekisteröimään noin 500 000 hinnan muutoksia.

Söderman katsoi, että kauppa- ja teollisuusministeriö ei voi olla tehtäviensä luonteen johdosta kuluttajan suojelukysymyksiä käsittelevänä viranomaisena. Kun kuluttajapolitiikan pääintressinä on suojella vähäväkisiä ihmisiä, ei kauppa- ja teollisuusministeriö voi tätä tehtävää suorittaa.

Työläjärvi katsoi hintavalvontalakiesityksen sisältävän eräitä ristiriitaisuuksia. Talouselämän osuus on liian painotettu ja yleensäkin esityksestä kuultaa läpi illuusio vapaasta kilpailusta.

Niskanen huomautti, että EEC-kysymyksessä on nyt omituinen vaihe meneillään. Tasavallan presidentti ja ulkoministeri vaikenevat täysin.

Puolueen asettamat ehdot on selvitettävä erillisenä asiana. Kysymystä tutkiva ministerivaliokunta ei voi tehdä kytkentää vaan tämän on tapahduttava hallituksessa. Lopullinen ratkaisu suurista kysymyksistä jää tasavallan presidentin, pääministerin ja ulkoministerin tehtäväksi.

Linnamo korosti, että kartellilain ja hintavalvontalain uudistus eivät voi toteutua toisistaan erillään.

On huomattava, että hintavalvonnan keskittämisestä kauppa- ja teollisuusministeriöön on sovittu työmarkkinajärjestöjen kanssa. Uusiin organisaatiomuutoksiin ei näiden suunnitelmien valvossa enää mahdollisuuksia.

Vain edellä kerrotun suunnitelman toteutuessa voidaan saada toteutettua myös puoluekokouksen EEC-ehdot.

T.M. Koivisto katsoi, että mikäli EEC-sopimukseen ei mennä, on mahdollista lieventää eräiltä osin puoluekokouksessa hyväksytyjä ehtoja.

Hintavalvonta-asioiden siirto kauppa- ja teollisuusministeriöön oli jo viime keväänä esillä perustuslakivaliokunnassa. Silloin kävi ilmi, ettei voida olla varmoja siitä, että kauppa- ja teollisuusministeriö on sopivien kuluttajan kannalta edullisin viranomainen.

Kohtala muistutti, että jos kauppa- ja teollisuusministeriöstä tehdään hintavalvontaviranomainen, tämä merkitsee käytännössä sitä, että ministeriö valvoo itse itseään.

Söderman piti Linnamon näkemyksiä harhaanjohtavina. Kuluttajasuojelun siirtäminen kauppa- ja teollisuusministeriöön merkitsee selvää ja vaarallista ristiriitaa, ottaen huomioon KTM:n varsinaiset tehtävät.

KTM:n asema keskittämiseen on hyvin ristiriitainen. Esim. työsuojelun osalta voidaan todeta, että se on vastusta-

nut kaivosteollisuuden siirtämistä työsuojeluhallituksen alaisuuteen.

Linnamo vastasi, että puoluekokouksessa ei puhuttu EEC-kysymyksen ja kaivosmiesten asioiden ratkaisemisesta yhtä aikaa.

Hallituksen esityksen tarkoituksena on saada aikaan pysyväthintasäännöstelyvaltuudet. Julkisoikeudellisessa suhteessa hintoja ei voida erottaa kartellilainsäädännöstä.

Kuluttajan suojeluun ei minulla ole henkilökohtaista kantaa, ilmoitti Linnamo lopuksi.

Niskanen totesi, että lakien pysyvyys ei tule esiin ministerivaliokunnassa. Sitä paitsi se ei vaikuta itse lakien sisältöön.

Knuuttila korosti, että asiantuntijat ovat yksimielisiä siitä, ettei hintavalvonta-asioiden siirtoa pitäisi suorittaa. Olisi harkittava päinvastoin sitä mahdollisuutta, että koko nippu voitaisiin siirtää sosiaali- ja terveysministeriöön.

Söderman valitti sitä, että Linnamo suhtautuu eräisiin asioihin ylimielisesti. Merimiesten työsuojelu ei ole pikkuasia, vaan tässä on kysymys asiasta, jota KTM ei nykyisellään hoida.

Vilponiemi huomautti, että siirtoa kauppa- ja teollisuusministeriöön vastustettiin viime keväänä ensinnäkin siitä syystä, että esitys oli Paasion vähemmistöhallituksen valmisteleva. Toisena asiana, johon vastustajien taholta kiinnitettiin huomiota tuli esille virkamiesten palkkoihin tässä yhteydessä tehtävät korotukset.

Nyt saattaisivat olla toisenlaiset mahdollisuudet ja perusteet tämän esityksen läpiviemiseen.

Linnamo ilmoitti suhtautuvansa näihin asioihin kaikella vakavuudella. Kysymys on siitä, saadaanko hintasäännöstelyvaltuudet aikaan.

Kartelliasiat eivät ole sosiaalipolitiikkaa. On muistettava, että kartellivirasto ei tällä hetkellä ~~timi~~ ainakaan sosialidemokraattien kannalta tyydyttävästi.

T.M. Koivisto kysyi, miten saadaan selvyys kaikista niistä tekijöistä, jotka vaikuttavat kustannuksiin. Tämä on olennaisen tärkeä osa hintavalvonnassa.

Linnamo vastasi, että hintaviranomaisille on tarkoitus antaa oikeus suorittaa tutkimuksia kustannuskirjanpidossa. Tämän vuoksi virkamiehet eivät saa olla tilapäisiä eikä ylimääräisiä, vaan sellaisia henkilöitä, joilla todella on kiinnostus ja aikaa näihin kysymyksiin.

Knuuttila ihmetteli, miksi hintavalvonta-asioiden hoitoa ei voida jättää sosiaali- ja terveysministeriön lakimiesten hoidettavaksi.

Puheenjohtaja Tiilikainen totesi, että keskustelun aikana ei ole tehty esityksiä päätöksistä. Näin ollen keskustelu otettanee hallituksen piirissä huomioon ratkaisuja tehtäessä.

6 §.

Muut asiat.

Liikanen katsoi, että hallituksen olisi syytä selvittää mahdollisuuksia elinkeinoverolain muutoksiin. Tällöin olisi otettava esille hallitusohjelmassakin mainitut poistot ja varastojen arvostuspäätökset.

Niskanen ilmoitti, että valtiovarainministeriön piirissä on valmisteilla asiasta esitys. Tämä tulee kuitenkin aiheuttamaan riitaahallituksen sisällä.

Puheenjohtaja Tiilikainen julisti kokouksen päättyneeksi.

Puheenjohtaja

Josko Tiilikainen

Sihteeri

Jyppö Nevala

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:

Jouko M. Korhonen

Jouko T. Korhonen

SOSIALIDEMOKRAATTINEN EDUSKUNTARYHMÄ

Sos.-dem. eduskuntaryhmän kokous *loka* kuun *12* p:nä 19*72* klo *15.00*

	Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aalto Lyyli <i>ilm.</i>			Myyryläinen Salme <i>V</i>		
Ahde Matti <i>V</i>			Mäkelä Uljas <i>V</i>		
Ahonen Arvo <i>V</i>			Mäkinen Väinö <i>ilm.</i>		
Ajo Aimo <i>V</i>			Nevalainen Valde <i>V</i>		
Breilin Reino <i>ilm.</i>			Niskanen Esko <i>V</i>		
Eskman Margit <i>ilm.</i>			Paasio Rafael <i>V</i>		
Flinck Anni <i>V</i>			Paasivuori Tyyne <i>V</i>		
Forsman Mauno <i>V</i>			Pajunen Veikko <i>V</i>		
Friberg Ralf <i>V</i>			Pohjonen Antti <i>V</i>		
Haapasalo Kalervo <i>V</i>			Raatikainen Kaisa <i>ilm.</i>		
Helle Veikko <i>V</i>			Rantala Jorma <i>V</i>		
Hostila Sulo <i>ilm.</i>			Salama Aune <i>V</i>		
Hykkäälä Heikki <i>V</i>			Salmivuori Kaarle		
Järvisalo-Kanerva Riitta <i>V</i>			Salo Eero <i>ilm.</i>		
Kaipainen Osmo <i>ilm.</i>			Sandelin Valdemar <i>V</i>		
Kalavainen Meeri <i>V</i>			Sittanen Gyty		
Karkinen Seija <i>V</i>			Sorsa Kalevi		
Koivisto Tellervo <i>(H)</i> <i>V</i>			Sundqvist Ulf		
Koivisto Tellervo <i>(Tr)</i> <i>V</i>			Söderman <i>V</i>		
Knuuttila Sakari <i>V</i>			Taipale Ilkka <i>V</i>		
Kohtala Leo <i>V</i>			Tiilikainen Paavo <i>V</i>		
Lehtinen Lasse <i>V</i>			Tikka Seppo <i>V</i>		
Lepistö Eeli <i>ilm.</i>			Tikkanen Ville <i>V</i>		
Liikanen Erkki <i>V</i>			Tuomioja Erkki <i>V</i>		
Lillqvist Bror <i>V</i>			Turunen Väinö <i>V</i>		
Lindeman Lars <i>V</i>			Työläjäjärvi Pirkko <i>V</i>		
Loikkanen Eino <i>ilm.</i>			Vilponiemi Väinö <i>V</i>		
Luja-Vepsä Sinikka <i>ilm.</i>			Voutilainen Uki <i>V</i>		

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin eduskuntatalolla 26 päivänä lokakuuta 1972 alkaen klo 15.00. Puhetta johtivat Paavo Tiilikainen ja Uki Voutilainen. Läsna kts. liite. Sihteerinä toimi Seppo Nevala. Pöytäkirjan tarkastajat Ulf Sundqvist ja Väinö Vilponiemi.

1 §.

Suoritettiin nimenhuuto.

2 §.

Läsnäolo-oikeus myönnettiin toveri Jorma Nuotiolle Tampereelta.

3 §.

Puheenjohtaja saattoi ryhmälle tiedoksi eräitä ilmoitusasioita.

4 §.

Ryhmä valitsi ehdokkaaksi valtiosääntökomiteaan vapautusta pyytäneen Jacob Södermanin sijaan Riitta Järvisalo-Kanervan.

5 §.

Hallituksen puheenvuoro.

Oikeusministeri Louekoski mainitsi aluksi, että suurin osa oikeusministeriön hallinnonalan tärkeimmistä uudistuksista on eri komiteoiden valmisteltavana.

Esitys rangaistuksen täytäntöönpanoa koskevien säännösten muuttamisesta on tarkoitus saada hallituksen käsittelyyn noin kuukauden kuluessa. Tämän asian osalta on odotettavissa hallituksen sisällä erimielisyyksiä. Tämän alueen muutoksista on merkittävin kuritushuonerangaistuksen poistaminen ja siirtyminen yhteen vapausrangaistusmuotoon.

Vankien oikeusasemaa on tarkoitus parantaa mm. kirje-salaisuutta tehostamalla. Tähän liittyen on suunnitteilla poistaa karkaamisen kriminalisointi. Viimeksimainittu ei kuitenkaan ole helppo asia hallituksen keskuudessa.

Rangaistusten täytäntöönpanoa koskevien säännösten muutosesitysten aikataulu on vielä avoin. Vankeinhoito-osasto pitää aikataulua, jonka mukaan uudistukset olisivat toteutettava vuoteen 1976 mennessä liian nopeana.

Paasion vähemmistöhallituksen antama esitys asuntotuomioistuinten perustamisesta on juuttunut eduskunnan perustuslakivaliokuntaan. Sosialidemokraattien taholta on kaavailtu että tuomareiden nimittämiskysymyksessä voitaisiin antaa periksi, jos kysymys tällä tavalla saataisiin laukeamaan. Toisaalta on todettava, ettei tämä kysymys SDP:n käsityksen mukaan vaadi perustuslain säätämisjärjestystä.

Asuntotuotantolain muutosesitys on tarkoitus antaa eduskunnalle sopivan tilaisuuden tullen. Esityksen oleellisena sisältönä ovat rakennusaikaisen lainoituksen tehostaminen sekä toisaalta talokohtaisten lainojen vakuusmuotojen laajentaminen, niin että muukin kuin kiinnitys olisi vakuuskelpoinen. Samassa yhteydessä on tarkoitus tarkistaa myös muutoksenhakumenettelyä.

Kustannuksiltaan muutos tulisi olemaan todennäköisesti noin 150 milj.markan luokkaa.

Hallituksen tarkoituksena on antaa mahdollisimman nopeasti esitys valtioneuvoston ministeriöiden lukumäärästä ja toimialasta annetun lain muuttamisesta. Esitys liittyy tulo- ja menoarvion perusteluissa mainittuun suunnitelmaan perustaa sisäasiainministeriöön 1.3.73 lukien ympäristönsuojeluosasto. Esityksen mukaan sisäasiainministeriölle tulevat ympäristönsuojeluasioista kuulumaan kaikki ne, joita ei erityisillä säännöksillä ole muille viranomaisille erotettu. Tämän kysymyksen osalta on erimielisyyttä hallituksen piirissä ilmennyt ilmansuojeluasioiden kohdalla.

Elinkeinohallituksen perustamisesta annetaan hallitukselle esitys. Kaikki aikaisemmin erimielisyyksien kohteena olleet asiat tulevat siirtymään uuden viraston alaisuuteen sosiaali- ja terveysministeriön vastustuksesta huolimatta.

Oikeusministeriön taholta on toistuvasti ilmoitettu tiedusteluihin, ettei tasavallan presidentin vaalikysymystä ole ministeriössä valmisteltu. Asian tekninen järjestäminen on 15 minuutin kysymys. Muutoin asian hoitaminen on tietysti puolueiden johtohenkilöiden tehtävä, totesi ministeri Louekoski.

Keskustelussa Sandelin kysyi, onko hallitus jo antanut huhujen mukaisen lakiesityksen paineastiain tarkastuksesta.

Loikkanen kysyi, onko hallitus selvittänyt niitä kokemuksia, joita mahdollisesti ulkomailla on saatu karkaamisen kriminalisoimnin poistamisesta.

Forsman sanoi, että vankien karkaamisen rangaistavuutta poistettaessa olisi lausunto pyydettävä myös vanginvartijoilta. Nykyisin vanginvartijoiden tehtävien hoito on suuresti

vaikeutettu. Tämä on johtanut jopa siihen, ettei kaikissa vankiloissa ole enää riittävää määrää vartijoita.

On muistettava, etteivät papit ja psykologit, jotka suunnittelevat uudistuksia, joudu itse käytännössä toteuttamaan oppejaan.

Turunen kysyi, millä tavoin uudessa asuntotuotantolaisessa pankkitakaus olisi nykyistä edullisempi rakennuttajalle.

Vastauspuheenvuorossaan ministeri Louekoski ilmoitti, että paineastiain tarkastuksesta annettu lakiesitys merkitsee asianomaisen tarkastusmenettelyn siirtämistä kauppa- ja teollisuusministeriöön. Esittelytilaisuudessa ei käynyt selville, millä perusteella näin menetellään.

Vankien karkaamisen rangaistavuutta harkittaessa on muistettava, että se on rangaistuksenalainen vain harvoissa maissa. Rankaiseminen on nimittäin ristiriidassa yleisesti hyväksyttyjen avolaitoksiin tähtäävien pyrkimysten kanssa. Tutkimukset ja kokemus osoittavat, ettei rangaistus sitä paitsi vähennä karkaamisten lukumäärää. Ne vahingot, joita vangit karkaamismatkoillaan aiheuttavat, on sinänsä eri asia, jota tietysti kaikin keinoin pitäisi pystyä välttämään.

Oikeusministeriö on keskustellut ja tulee keskustelemaan uudistuksesta vankilaviranomaisten kanssa. Ministeriö ei kuitenkaan pidä suotavana, että vartijoiden työtehoa parannettaisiin aseistusta lisäämällä. Tuliaseet eivät ministeriön käsityksen mukaan sovi yhteen luottamuspyrkimysten kanssa.

Ministeriöllä ei ole käytettävissään riittävästi tietoa ja pankkitakauksen vaikutuksesta asuntotuotantoon, mutta ilmeisesti tällä on helpottava vaikutus asuntorakennustoiminnassa.

Ahde kysyi, kuinka nopeasti hallitus voi antaa esityksen täysivaltaisuusikärajan alentamisesta ja onko siihen olemassa tällä hetkellä poliittista tahtoa.

Söderman totesi, että asuntotuomioistuinlain käsittelyä on jarrutettu kokoomuslaisen puheenjohtajan Häikiön taholta. Tarkoituksena on pyrkiä pudottamaan esitys ensi vuoden tulo- ja menoarviosta. Nyt aikataulu alkaa olla jo uhattuna ottaen huomioon, että kysymyksessä on varsin vaikea asia.

Paineastiain tarkastuksen sijoittaminen kauppa- ja teollisuusministeriöön on vastoin kaikkia työsuojeluhallinnon kehittämispyrkimyksiä.

Vankien karkaamisen rankaiseminen on varsin taantumuksellisen kriminaalipolitiikan osoitus. Vartijoiden suhteen on käytävä käsiksi todellisiin epäkohtien syihin, joita ovat huono palkkaus ja yleinen aliarvostus. Sitä vastoin vartijoita en näkemyksiä ei tule tarkastella kriminaalipoliittiselta kannalta.

Taipale huomautti, että lisääntyvät lomat jo sinänsä mahdollistavat tällä hetkellä karkaamisia.

Samalla kun rangaistuksen täytäntöönpanoasetusta uusitaan, olisi selvitettävä, mikä vaikutus sillä on vankien lukumäärään.

Mäkelä totesi tyydytyksellä, että uudistus suunnitelmissa näkyy olevan toteutettuna pala palalta niitä uudistuksia, joita vapausrangaistuskomiteassa aikoinaan hahmoiteltiin.

Hallituksen olisi nyt tämän muutosesityksen yhteydessä selvitettävä, millä tavoin vangin perheelle voitaisiin suorittaa avustusta vapausrangaistuksen aikana.

Vilponiemi ilmoitti, että asuntotuotantolakiin otettavan uuden vakuusmuodon tarkoituksena on luoda joustavuutta lainojen hakemisprosessiin.

Asuntotuomioistuinlain viivästymisen on valitettava asia. Hovioikeuden presidentti Hakulisen suunnitelma eränlaisista lautakunnista on menettely, johon ei voida mennä.

Forsman yhtyi Södermanin näkemykseen siinä, että vartioiden sosiaalinen asema on suurin syy heidän nykyiseen tyytymättömyyteensä.

Vankien karkaamisen rangaistavuutta harkittaessa olisi otettava huomioon myös yksityisen kansalaisen turvallisuus.

Vastauspuheenvuorossaan ministeri Louekoski ilmoitti, että täysivaltaisuusikärajan alentaminen etenee hallituksessa positiiviseen suuntaan.

Oikeusministeriö ei ole vielä selvittänyt, kuinka paljon uusi rangaistuksen täytäntöönpanoasetus tulisi vaikuttamaan vankien lukumäärään alentavasti.

Uuden asetuksen yhteydessä on tarkoitus myös tarkistaa vankien palkkausta. Työstä maksettaisiin suunnitelmien mukaan normaali palkka, josta sitten pidätettäisiin hoitokustannukset. Tällä tavoin helpoituisi myös erilaisten korvausten periminen.

Niskanen ilmoitti, että paineastiain tarkastuslain esittelyssä ao. esittelijä sanoi asiasta tehdyn poliittisen päätöksen Paasion vähemmistöhallituksen aikana.

Ahde kysyi, missä vaiheessa on rikoksen uusijain asemaa koskevan muutokesityksen valmistelu.

Paineastiain tarkastuksen osalta pitäisi muodostaa ryh-

mässä täydellinen kanta.

Puheenjohtaja Tiilikainen totesi, että toimikunta on päättänyt siirtää paineastiain tarkastusta koskevan asian puolueen asianomaisen työryhmän käsiteltäväksi.

Louekoski ilmoitti, että paineastiain tarkastusta koskeva esitys lipsahti esittelyssä varsin kevyesti. Ministeri Teir jolle asia olisi kuulunut, ei voinut olla tilaisuudessa läsnä, ja näin ministeri Linnamo joutui esittelemään asian.

Rikoksen uusijoitten asemaan tullaan puuttumaan laajemman pakettiratkaisun yhteydessä. Tarkoitus on tällöin keventää rangaistusasteikkoa.

Flinck vaati, että vankien karkaamista koskevan kriminalisoinnin kohdalla on oltava varsin varovaisia. Turvattuus kaupungeissa on jo nyt lisääntynyt.

Sandelin vaati, että ryhmän on tehtävä rinnakkaisaloite paineastiain tarkastusta koskevan hallituksen esityksen yhteyteen.

Paasivuori piti tärkeänä, että väestökeskuksissa asuvien vanhusten asuntotilanteeseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Louekoski vastasi Paasivuorelle ja sanoi, että erityissuunnitelmia ei vanhusten asumisen osalta ole hallituksessa olemassa, mutta hallitusohjelmassa on maininta vanhojen asuntojen kunnostamisesta.

Hallituksen tarkoituksena on koota uudelleen asuntotutannon neuvottelukunta. Kokoonpanoa tullaan jonkinverran aikaisemmasta muuttamaan lähinnä siten, että pankkimiesten osuutta vähennetään. Samalla on tarkoitus palkata päätoiminen sihteeri.

Keskustelun päätyttyä päätettiin palata paineastiain tarkastusta koskevaan esitykseen puolueen ao. työryhmän laadittua selvityksen.

6 §.

Esillä hallituksen esitys tieliikennelain muuttamisesta.

Puheenjohtaja Tiilikainen ilmoitti, että toimikunta on asiaa käsitellessään asettunut sille kannalle, että hallituksen esitys tulisi hyväksyä ja samalla ottaa perusteluihin maininta siitä, ettei tieliikenneasetusta anneta ennen tieliikennelain kokonaisuudistusta.

Keskustelussa Knuuttila totesi, että kulkulaitosvaliokunnan valiokuntaryhmän keskuudessa ilmeni erilaisia mielipiteitä asian valiokuntakäsittelyn aikana.

Ottaen huomioon, että hallituksen osittaisuudistus sisältää kaksi erittäin merkittävää asiallista muutosta lähinnä kuntien kannalta se tulisi nyt hyväksyä.

Pajunen sanoi, että koko kulkulaitosvaliokunta on ollut yksimielinen siinä suhteessa, että hallituksen esitys tulisi hylätä. Tuntuisi omituiselta, jos sosialidemokraatit nyt yksin asettuisivat toiselle kannalle.

Mikäli ryhmän tarkoituksena on tässä kokouksessa tehdä asiasta päätös, on siitä äänestettävä vaati Pajunen.

Forsman sanoi, ettei valiokuntaryhmällä ole voinut vielä olla kantaa asiaan. Juuri tässä yhteydessä se pitäisi määritellä.

Taipale viittasi siihen, että kokonaisuudistus on ministeriön taholta annettujen ilmoitusten mukaan tulossa noin vuoden sisällä.

Pääasiana on nyt estää asetuksen antaminen.

Taipale kannatti Pajusen esitystä siitä, että asiasta olisi äänestettävä.

Vilponiemi katsoi, että asiassa on erittäin vaikea suorittaa äänestystä, koska ryhmän jäsenillä ei ole riittävästi tietoja. Parempi ratkaisu olisi, että valiokuntaryhmän jäsenet pyytäisivät asian seuraavalla kerralla pöydälle lisäselvityksiä varten.

Eskman piti outona sitä menettelyä, että yhteishallituksen esitystä ei nyt eduskunnasss hyväksyttäisikään.

Rantala ilmoitti, että valiokuntaryhmä ei ole missään vaiheessa määritellyt kantaansa. Yleisesti valiokunta on asetulusonnosta käsitellessään ilmaissut tyytymättömyytensä.

Rantala kannatti Vilponiemen ehdotusta, että asia pyydetäisiin pöydälle.

Louekoski ilmoitti, että hallitus esitystä antaessaan lähti siitä, että kyseessä on ainoastaan tekninen muutos. Valiokuntaryhmän on huolehdittava siitä, että kokonaisuudistus turvataan.

Yhteishallituksen aikana on luonnollisesti otettava huomioon liikenneministeri Tarjanteen mielipide.

Knuuttila ilmoitti tyytyvänsä ratkaisuun, että asia palautetaan valiokuntaryhmään velvoituksella pyytää asia seuraavassa käsittelyssä pöydälle.

Voutilainen katsoi, että hallituksen esitys olisi hallituspuolueiden keskinäisellä sopimuksella ratkaistava.

Eskman ihmetteli, minkä tiedotustilaisuuden kulkulaitosvaliokunta on aikonut asian suhteen järjestää.

Knuuttila vastasi Eskmanille ja ilmoitti, että tiedotustilaisuuden järjestäminen on valtiopäiväjärjestyksen mukaan mahdollista.

Taipale korosti sitä, että valiokuntien työstä yleensäkin on saatava enemmän informaatiota julkisuuteen. Tällä tavoin voitaisiin korostaa, että varsinainen työ eduskunnassa tapahtuu valiokunnissa.

Keskustelun päätyttyä asia päätettiin palauttaa valiokuntaryhmään ja velvoittaa ryhmä seuraavassa käsittelyssä pyytämään asia pöydälle.

7 §.

Keskustelu T-lehdistön asemasta.

Alustavan puheenvuoron käytti toimitusjohtaja Vuorinen, joka totesi, että tilanne työväenlehdistön kohdalla on muuttunut sitten vuoden 1915, jolloin **Työmies-lehti** oli maan suurin sanomalehti.

Asemien menetykseen ovat olleet syynä mm. se, etteivät ihmiset ole eräinä aikoina uskaltaneet tilata työväenlehtiä. Toiseksi voidaan todeta, että lehdistön talous tänä päivänä riippuu suuressa määrin ilmoitustuloista, joita työväenliikkeen lehdillä ei ole käytettävissä. Kolmantena ja asiaan vaikuttavana syynä on pidettävä liikkeenjohdossa ilmenneitä taitamattomia piirteitä. Tästä syystä lehdistön kehittäminen on monessa kohdin lähes täysin pysähtynyt.

Erikoisen valitettavana on pidettävä sitä, etteivät puolueen jäsenet ja puolueessa johtopaikoilla olevat henkilöt pidä tarpeellisena työväenlehtien tilaamista. Viime kesänä puoluekokoukseen osallistuneista edustajista ei esim. 60 tilannut lainkaan Demaria. Edelleen voidaan todeta, että

osa nykyisen puoluepuoleiston jäsenistä ei näytä tarvitsevan Demaria. Sama pätee puolueen jäseninä oleviin pääjohtajiin ja Paasion vähemmistöhallituksen poliittisiin sihteereihin.

Nykyinen T-lehdistö voidaan jakaa kolmeen osaan. Ensimmäiseen kuuluu Suomen Sosialidemokraatti eli Demari. Toisena on Kotkassa ilmestyvä Eteenpäin ja kolmantena muut suoraan sanoen varsin kehnolaiset lehdet.

Lehdistön taloutta tarkasteltaessa on otettava huomioon, että tilaustulot muodostavat vain noin neljänneksen kokonaistuloista. Älytöntä tilannetta kuvaa hyvin se, että jokainen tilattu Demari merkitsee pääksupungin alueella lisääntyvää tappiota.

Kokonaistappio SDP:n lehdistön kohdalla on viimeisimmän tilinpäätöksen mukaan 3,2 miljoonaa. Erilaisten tukitoimien jälkeen tappion kokonaismäärä on noin 800 000.

Edellä olevan huomioon ottaen Kansanvallan johtokunta päätyi tässä tilanteessa siihen, että Demari on muutettava 5-päiväiseksi. 6-päiväisyyteen siirtyminen ei olisi nimittäin aiheuttanut vielä riittäviä säästöjä. Tämän päätöksen jälkeen näyttää siltä, että ainakin muutaman lähivuoden aikana voidaan puolueemme päälehden julkaisemista jatkaa.

Johtokunta ja muut lehdistä vastaavat odottavat nyt mielenkiinnolla tietoja ja kokemuksia siitä, millä tavoin 5-päiväisyyteen siirtymisen yhteydessä toteutettu tuoteuudistus otetaan vastaan. Kovin paljon ei yhdellä kertaa luonnollisesti ole voitu lehden asua muuttaa.

Tulevaisuutta ajatellen olisi nyt määriteltävä, mitä sosialidemokraattinen lehdistö haluaa tehdä. Toisinsanoen on päätettävä tuotamme me sanomalehteä vai erilaisia tiedotuspapereita.

Yhteiskunnan tukea lehdistölle on voimakkaasti lisättävä. Samalla on laadittava pitkäntähtäimen lehdistöohjelma.

Johtokunnassa on pidetty tärkeänä, että yhteistyötä ay-liikkeen kanssa voidaan tulevaisuudessa kehittää ja käyttää hyväksi sitä erinomaista koneistoa, mitä ay-liikkeellä on.

Kansanedustajiin kohdistetaan johtokunnan taholta vetoamus, että he toiminnassaan painostaisivat yrityksiä ennenkaikkea valtion yhtiöitä ja kuntia ilmoittamaan T-lehdistössä.

Keskustelussa Sandelin sanoi, että jo 30-luvulla teollisuus suosi porvarilehtiä toimittamalla niiden ilmaisjakeluja mm. Tampreella.

Tutkimus, jota on tehty T-lehdistön osalta on hyvä ja selkeä.

Lehdistötukeen olisi tulevaisuudessa myönnettävä varoja enemmän kuin varsinaiseen puoluetukeen.

Niskanen ihmetteli sitä, että maailman sivu on työväenlehdistöä tarkasteltaessa pyritty pääsemään eroon asiasta sillä, että on sanottu lehden olevan huono.

Korkeassa asemassa olevien sosialidemokraattien olisi todella käytettävä asemaansa hyväksi. Korkeille valtion yhtiöiden johtajille olisi esim. luettava madonluvut ilmoitusten suuntaamisesta työväenliikkeen lehtiin.

Puolueestamme on todella tullut "Herra Hissi" täsmälleen samalla tavalla kuin 50-luvulla. Korkeissa viroissa on sosialidemokraatteja, joille ei tule yhtään työväenlehteä. Tällaisten henkilöiden nimet on luettava julki.

Vilponiemi sanoi, että työväenlehdistö on nyt totuuden hetken edessä. Puoluetuesta ei rahaa saada. Näin ollen olisi-

kin keskusteltava, millä tavoin voitaisiin vaikuttaa puolue-
tuen jakoperusteisiin.

On otettava huomioon, että piirien saamat avustussummat
eivät ole nousseet riittävästi. Ainoastaan työntekijöiden
asemaa on kyetty korjaamaan tyydyttävällä tasolla viime vuo-
sien aikana.

Nyt olisi tehokkaasti selvitettävä, mihin suunniteltu
6 milj.markan lisäys menee.

Ahde totesi, että valtiojohtoisten yritysten ilmoittelu
T-lehdissä on ollut todella vaatimatonta. Asiaan on kiinni-
tetty ja tullaan kiinnittämään huomiota mm. Outokumpu Oy:n
hallintoneuvoston sos.-dem. jäsenten taholta.

Työryhmä, joka asiaa parhaillaan selvittelee on aikeissa
tehdä radikaaleja uudistusesityksiä, mitä on pidettävä terve-
tulleena ilmiönä.

Pohjonen piti erittäin tervetulleena pyrkimyksiä saada
aikaan kokonaissuunnitelmien avulla parannusta tilanteeseen.
Piirit ovat pahoin velkaantuneet nimenomaan puolueelle, mitä
osoittaa sekin, että kaksi kertaa on suuret velat pyyhitty
pois.

Pajunen katsoi, että Demari on varsin huonosti toimitettu.
Lehden toimitustapa on juuri sellainen kuin lehden päätoimit-
taja on.

Demari on varsin törkeästi loukannut tasa-arvoisuusperi-
aatetta siten, että vain tiettyjen kansanedustajien kirjoituk-
sia ja puheita on julkaistu lehdessä.

On valitettavaa, ettei Paasion hallituksen ministeri
Holappa ole hallituksen eroamisen jälkeen jatkanut kirjoituk-
siaan esim. Demarissa. Ministerinä olemisen olisi velvoitta-
nut häntä tekemään tätä työtä ilmaiseksi ainakin 5 vuoden ajan.

Rantala katsoi, että puolueen on turvattava yhden kunnollisen lehden olemassaolo. Pienet piirilehdet tulevat kuolemaan ja tätä kehitystä ei ole syytä keinotekoisesti estää.

Myyryläinen sanoi, että Demari on nyt uudistettuna erittäin pirteän näköinen.

Olisi todella syytä harkita, onko puolueen jatkuvasti tuettava aneemisia piirilehtiä. Kysymys on tältä osin enemmän tunteesta kuin järjestä.

Asemassa olevia puolueen henkilöitä olisi tosiaan harkittava tilaamaan T-lehdet.

Paasivuori vaati, että T-lehdistöä koskeva kysymys on otettava uudelleen esille eduskuntaryhmässä ryhmän ollessa mieslukuisempi.

Ne johtomiehet, jotka eivät tilaa T-lehtiä olisi vihdoinkin haravoitava.

Aalto kysyi, miksi ihmiset eivät kirjoita T-lehdissä. Jokaiselle T-lehdelle olisi syytä hankkia kirjapaino, koska tämä ala on varsin tuottava.

On ihmeellistä, että esim. E-liike on täysin vieraantunut puolueen lehdistöstä.

Vuorinen vaati, että valtion yhtiöitten sos.-dem. jäsenet on saatava muuttamaan yhtiöiden ilmoitusta koskeva järjestelmä.

Lehdistökysymyksiä selvittelevän iskuryhmän lopputulos riippuu siitä, voittaako järki tunteen. Mitkään tukitoimet eivät riitä ilman kylmän järjen hyväksikäyttöä.

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi.

Ryhmä katsoi asian olevan siinä määrin tärkeän, että

siihen on syytä palata jatkuvasti. Samalla ryhmä päätti, että lehdistötukea koskeva kysymys otetaan esille budjetin käsittelyn yhteydessä.

Puheenjohtaja

Jasos Tuikkainen

Sihteeri

Syys Nuori

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:

Antti Kilgus

M. Bergström

SOSIALIDEMOKRAATTINEN EDUSKUNTARYHMÄ

Sos.-dem. eduskuntaryhmän kokous loka 26 p:nä 1972 klo 15.00

le- t

	Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aalto Lyyli V			Myyryläinen Salme V		
Ahde Matti V			Mäkelä Uljas V		
Ahonen Arvo V			Mäkinen Väinö ilm.		
Ajo Aimo V			Nevalainen Valde ilm.		
Brellin Reino V			Niskanen Esko ilm. 15.45		
Eskman Margit V 15.40			Paasio Rafael		
Flinck Anni V			Paasivuori Tyyne V		
Forsman Mauno V			Pajunen Veikko V		
Friberg Ralf ilm.			Pohjonen Antti V		
Haapasalo Kalervo			Raatikainen Kaisa V		
Helle Veikko V			Rantala Jorma V		
Hostila Sulo ilm.			Salama Aune ilm.		
Hykkäälä Heikki			Salmivuori Kaarle V		
Järvisalo-Kanerva Riitta V			Salo Eero V		
Kaipainen Osmo ilm.			Sandelin Valdemar V		
Kalavainen Meeri V			Siltanen Sulvi		
Karkinen Seija			Sorsa Kalevi ilm.		
Koivisto Tellervo (AKK) V			p.t. Sundqvist Ulf V		
Koivisto Tellervo (Tie) V			Sätermar V		
Knuuttila Sakari V			Taipale Ilkka V		
Kohtala Leo ilm.			Tiilikainen Paavo V		
Lehtinen Lasse ilm.			Tikka Seppo V		
Lepistö Eeli V			Tikkanen Ville V		
Liikanen Erkki			Tuomioja Erkki V		
Lillqvist Bror V			Turunen Väinö V		
Lindeman Lars			Työläjärvi Pirkko V		
Loikkanen Eino V			p.t. Vilponiemi Väinö V		
Luja-Vepsä Sinikka V			Voutilainen Uki V		

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin 9 päivänä marraskuuta 1972 alkaen klo 15.00. Puhetta johti Paavo Tiilikainen. Läsneä kts. liite. Sihteerinä toimi Seppo Nevala. Pöytäkirjan tarkastajat Lars Lindeman ja Ilkka Taipale.

1 §.

Suoritettiin nimenhuuto.

2 §.

Läsnäolo-oikeus myönnettiin tovereille Ensio Heinänen, Heikki Helkavuori, Ilmo J. Kolamo ja Jukka Leino.

3 §.

Puheenjohtaja saattoi ryhmän tiedoksi eräitä ilmoitusasioita.

4 §.

Ryhmä valitsi toimikunnan ehdotuksen mukaisesti ehdokkaaksi kirjaston hallitukseen Lyyli Aallon.

5 §.

Hallituksen puheenvuoro.

Ministeri Esko Niskanen totesi aluksi, että asianomaisen ministerivaliokunnan työn pohjana on ollut sama muistio, joka on jaettu ryhmän jäsenille. Sen sisältämät ehdotukset voidaan jakaa neljään pääryhmään. Ensimmäisen ryhmän muodostavat ehdotukset, jotka kohdistuvat yksityiseen talouselämään toisen kanteeksi.

ryhmän yksityiseen kulutukseen suuntautuvat ehdotukset, kolmannen ryhmän valtioon kohdistuvat ja neljännen ryhmän kuntiin kohdistuvat toimenpiteet.

Yksityisen sektorin osalta on mainittavat, että lakiehdotuksen liiketoiminnan perusteella suoritettavista suhdannetalletuksista perustuu suoraan asiaa selvittäneen toimikunnan mietintöön. Ministerivaliokunta on tämän lain kohdalla ollut täysin yksimielinen. Suurinta vastustusta ehdotus on kohdannut kaupan taholta.

Ehdotusta laiksi eräistä talonrakennustöistä suoritettavasta investointiverosta on julkisuudessa voimakkaasti väärin risteltä. Yksinkertaistaen on todettava, että tällä lailla pyritään tiettyä ajankohtana säätämään varsin korkea rangastusvero, jotta valtiovalta tällä tavoin voisi saada rakennushankkeet siirtymään. Valtioneuvoston tulee kussakin tapauksessa harkita se ajankohta, jolloin todellista leikkaustarvetta ilmenee. Tietysti on yksittäistapauksissa vaikea sanoa, milloin korkeasuhdanne alkaa ja milloin se päättyy.

Vientitalletuslain osalta ovat RKP ja LKP olleet vastustavalla kannalla keskustapuolue sen sijaan on ministerivaliokunnassa ollut tämän esityksen valmistelussa mukana. On kuitenkin huomattava, että keskustapuolueella on kaikkiin näihin lakiesityksiin nähden voimassa ns. yleisvaraus.

Sosialidemokraattien taholta on tärkeää, että vientitalletuslaista tulee pysyväisluonteinen ja veronomainen.

Erikoisen tärkeää on kiinnittää huomiota suhdannerahaston hallintoon, jota mm. ay-liike on vaatinut. Käyttötarkoitus olisi määrättävä mahdollisimman yksityiskohtaisesti, jotta varoja ei voitaisi ottaa esim. budjetin käyttömenojen katteeksi.

Kysymys suhdanneveroprosentin suuruudesta jää riippumaan kulloisenkin hallituksen toimenpiteistä.

Hallituksen piirissä ei ole päästy yksimielisyyteen hinta-valvontalain 5 luvun osalta. Se on kirjoitettu lakiluonnoksessa Wahlroosin komitean mietinnön mukaisesti eikä näin ollen kaikilta osin tyydytä sosialidemokraatteja. Ylipäänsyn vuoksi se on kuitenkin myös meidän taholta hyväksytty käsittelyn pohjaksi.

Kaikkien esillä olevien lakiesitysten osalta on ratkaisematta täysin kysymys niiden pysyvyydestä.

Aikataulu on nyt seuraava. Ensin hallituksen edustajat tapaavat työmarkkinajärjestöjen edustajat, sen jälkeen oppositiopuolueet ja tiistaina illalla on asia tarkoitus ottaa esille hallituksen iltakoulussa.

Lakiluonnokset on toimitettu sos.-dem. puolueen talouspoliittiselle työryhmälle, joka laatii esityksen puoluetoimikunnalle ja täältä esitys kulkee sitten puolueen neuvostoon keskiviikkona.

Pääomavirtojen ohjailuun ei tässä vaiheessa kyetä puuttumaan siitä syystä, että sosialidemokraateilla sen enempää kuin muillakaan ei ole käytettävissä paperia, jolla voitaisiin tehdä konkreettinen ehdotus toisille hallituspuolueille.

On koko ajan korostettava, että hallitus ei ole tässä vaiheessa kajonnut EEC-sopimuksen järjestämiseen. On torjuttava puheet EEC-lakinipusta. Näiden kahden asian kytkennän tekee puoluetoimikunta sitten, kun joku taho tulee ulos kuorestaan. Lakinippu ja sen hyväksyminen on täysin riippumaton sopimuksen allekirjoittamisesta.

Keskustelussa Tuomioja huomautti, että EEC-sopimuksella ja lakinipulla on toki joku looginen yhteys olemassa.

SDP:n kannalta nipun tärkein osa on vientitalletuslaki. Surullisinta on, että tämänkin lakiesityksen pohjana on Relanderin toimikunnan mietintö. Erityisen valitettavaa tämä on, kun otetaan huomioon toimikunnan kokoonpano sekä toimeksianto, jossa tähdättiin erilaisiin toimenpiteisiin vain poikkeuslaatuista tilanteita silmälläpitäen.

Pysyvän järjestelmän ideana on oltava pysyvä siirto ja säätely. Tämä päämäärä ei täyty, jos lain lähtökohtana ovat jotkin poikkeukselliset olosuhteet. Kun piilodevalvaatiot jatkuvasti yleistyvät, putoaa näin pohja lain toteuttamiselta pois.

Vientihintojen lisäksi on puhuttava myös vientivolyymista. Samoin on vaadittava ehdottomasti, että varojen käyttö määritellään itse laissa.

Esko Niskanen totesi olevansa Tuomiojan kanssa samaa mieltä siinä, että vientitalletuslaki on koko nipun keskeisin ehdotus.

On muistettava, että Relanderin toimikuntaan nimettiin sosialidemokraattien vaatimuksesta viime kesänä Verohallituksen pääjohtaja Mikko Laaksonen. Kun toimikunnan mietintö syntyi yksimielisesti, on tämä osaltaan sitonut sosialidemokraattien käsiä.

Vilponiemi tiedusteli, millä tavoin aiotaan talonrakennustöistä suoritettava investointivero jakaa esim. eri tyyppisten myymälöiden osalta. On lähdettävä siitä, että eri tyyppiset myymälät selvästi eroellaan toisistaan. Tällä on merkitystä pienkaupan kannalta.

Tikkanen kysyi, onko mahdollisuutta harkita investointi-rahastoon siirrettävän summan nostamista 2 000 markasta 3 000 markkaan. Samoin tulisi voida harkita mahdollisuutta poistaa myymälät ja autokorjaamot rakennustöistä suoritettavan investointiveron alaisuudesta.

Knuuttila huomautti, että hallitusmuotoon viime kesänä tehty lisäys merkitsee työn nousemista omaisuuden rinnalle saman arvoiseen asemaan. Tämä olisi otettava huomioon lakiehdotuksia laadittaessa.

Nuorempi asiantuntijapolvi on asettunut sille kannalle, että tämäntapaiset esitykset olisi voitava säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Hallituksella ei kuitenkaan olisi mahdollisuutta poiketa perustuslain säätämisyjärjestyksessä säädetyistä laista.

Niskanen korosti, että ehdotuksessa ei ole kysymys mistään kompromiissista. Järjestelmä rakentuu niiden 18 toimintapide-ehdotuksen varaan, joita on esitetty kahden toimikunnan mietinnössä. Myös SAK on tässä suhteessa samalla kannalla.

Hallitus ei missään tapauksessa kykene antamaan esityksiä muutoin, kuin perustuslain säätämisyjärjestyksen mukaisesti. Tähän liittyen on kuitenkin muistettava, että valtinneuvoston päätökset, jotka jälkikäteen tulevat eduskunnan hyväksyttäviksi, voidaan hyväksyä yksinkertaisella äänten enemmistöllä.

Talletusmäärä suhdannerahastoon voi ilmeisesti olla porrastettavissa. Sitä vastoin työllisyysnäkökohdat on varsin vaikea ottaa huomioon, koska ehdotuksilla pyritään vaikuttamaan juuri työllisyyteen.

Pääministeri Sorsa sanoi, että lakinipun ja puoluekokouksen asettamien ehtojen suhde määritellään ja ratkaistaan puoluekokouksen kokouksessa.

Merkit viittaavat siihen, että EEC-kysymys on otettu kommunistien kampanjan kohteeksi tänä syksynä. Lehtitietojen mukaan järjestetään ensi keskiviikkona Tampereella lakko ja mielenosoitustilaisuus tämän asian merkeissä. Lehdessä olevan ilmoituksen mukaan esiintyy tässä tilaisuudessa eräänä puhujana myös sosialidemokraattinen Tampereelta oleva kansanedustaja. Tietysti tällä tavoin edistetään työväen yhteistointa. Kuitenkin on muistettava joka tilanteessa eräs asia: puoluekokous on omaksunut selkeän kannan, jossa edellytetään, että puolueen edustajat noudattavat kaikissa tapauksissa tarkasti SDP:n kokouksen hyväksymää kantaa.

Loikkanen tiedusteli Niskaselta, onko tiedossa, milloin joku taho tulee ulos kuorestaan.

Vastauspuheenvuorossaan Niskanen ilmoitti, ettei hänellä ole tietoa tästä ajankohdasta.

Taipale katsoi puoluesihteerin Sorsan puheenvuoron olevan varsin mielenkiintoinen. Esimerkiksi Anti-EEC-toimikunnassa SDP:n jäsenet ovat olleet kaikissa suhteissa puoluekokouksen päätösten takana.

On ilmeistä, että tällä hetkellä on kolme tahoa omissa kuorissaan. Ensimmäisenä Neuvostoliitto, toisena keskusta-puolue ja kolmantena presidentti Kekkonen, jonka mukaan ratkaisu on sosialidemokraattien harteilla.

Kysymys on nyt siitä, missä määrin puoluekokouksen asettamia ehtoja pyritään vesittämään. Tässä kohden voidaan esittää vaatimus, että valmistelu olisi voinut olla huomattavasti enemmän julkista.

Puoluesihteerin puheenvuoroa on pidettävä jyrkkänä ja jopa epäsovivana, sillä tämänlaatuinen kysymys olisi voitu hoitaa myös muulla tavalla.

Sorsa kysyi, mikä hänen puheenvuorossaan oli epäsovun.

Taipale vastasi olevan ihmeellistä, että puoluesihteri vihjailee puheenvuorossaan ketään nimeltä mainitsematta.

Sorsa totesi, että puolueen edustajien velvollisuutena on valvoa puoluekokousten päätösten noudattamista. Sitä paitsi viime aikoina on ollut todettavissa, että myös puolueen johtoa vastaan on käytetty epäsovun sanoja.

T.M. Koivisto sanoi, että lienee tarkoituksenmukaisinta, että sosialidemokraatit eivät kytke EEC-sopimusta ja sisäpoliittisia ehtoja toisiinsa. Tästä aiheutuu kuitenkin tiettyjä vaikeuksia, kuten viime aikoina on huomattu.

Tuntuu hieman oudolta, jos jossakin työväenjärjestön tilaisuudessa ei voisi esiintyä yksityisenä kansanedustajana. Tämä on sitäkin tärkeämpää, kun SDP:n taholta on jätetty huomioimatta sopimuksen ulkopoliittiset vaikutukset suurelta osin. Informaatiota ja sen jakamista tuskin voidaan kieltää.

Loikkanen sanoi, että on vaikea käsittää jonkun kansanedustajan voivan esiintyä tässä kysymyksessä yksityisenä edustajana. Silloinkin on kuitenkin oltava sopusoinnussa puolueen linjan kanssa.

Useat tiedonantajan numerot ovat kertoneet, että sosialidemokraattiset kansanedustajat ja varsinkin nuorisjärjestöt ovat poikenneet mitä selvemmin puoluekokouksen hyväksymästä kannasta.

Liikanen viittasi siihen, että eräs sosialidemokraattien johtama ammattiliitto on tehnyt selvästi puoluekokouksen päätöksestä poikkeavan ratkaisun, vaatiessaan EEC-sopimuksen pikaista allekirjoittamista. Tämä jos mikä on lyhytnäköinen kannanotto.

T.M. Koivisto, etteivät myöskään SDP:n edustajat voi olla hiljaa maalle näin tärkeätä kysymystä ratkaistaessa. Tämä ei ole edullistakaan puolueelle. Puolueen vastaisia näkemyksiä ei julkisuudessa ole tässä asiassa esitetty.

Puheenjohtaja Paasio totesi, että Liljan liiton tekemään päätökseen ei SDP voi vaikuttaa. Mennään liian pitkälle, jos puolue asettuu antamaan ohjeita ay-liikkeelle. Sensijaan päätöstä tietysti voi arvostella.

Puoluekokous hylkäsi ehdotuksen neuvottelujen keskeyttämisestä. Itse ratkaisuun ei tällöin otettu kantaa, vaan jäätettiin odottamaan selvitysten loppuunsaattamista.

Lojaalisuus omaa puoluetta ja sen päätöksiä kohtaan on yksityisenkin kansanedustajan ehdoton ohjenuora.

Tampereella järjestettävän tilaisuuden tarkoituksena on selvästikin painostaa samaan aikaan kokoontuvaa SDP:n puolue-neuvostoa. Kysymys on lopulta puolueen aseman vaikeuttamisesta.

Erilaisia mielipiteitä tietysti esiintyy, mutta puolueen eheys ja henki ja yksityisten kansanedustajien lojaalisuus hallitsee aina toimintaa. Rikos tätä näkemystä vastaan on erittäin raskas, jos näin kovaa kieltä saa käyttää.

Liikanen totesi, että SDP:llä ja ay-liikkeellä on yhteisiä neuvotteluja ja jopa yhteinen elin. Täällä pitäisi pyrkiä selvittämään näin suuret ratkaisut. On valitettavaa, ettei puolueen linja tässä kysymyksessä ole ulottunut näin ollen kaikkialle.

Tuomioja piti ihmeellisenä sitä tapaa, jolla Tampereen tilaisuus on nyt nostettu esille. Tilaisuuteen tulleesta pyynnöstä ei nimittäin käynyt lainkaan ilmi, että kyse olisi jostakin lakosta.

T.M. Koivisto ilmoitti, ettei hänellä ollut suostumusta antaessaan tarkkaa tietoa tilaisuuden luonteesta. Mistään lakosta ei silloin ollut puhetta.

Jos puolueen johdon kanta tähän kysymykseen on näin jyrkkä, se on tietysti otettava huomioon.

Loikkanen huomautti, että puolueen johto ei ole kieltänyt ketään osallistumasta tilaisuuteen.

Keskustelun päätyttyä ryhmä päätti palata ministeri Niskan alustuksessa esille tuotuihin ehdotuksiin.

6 §.

Puolueen kansainvälisten asioiden sihteerin Paavo Lipponen selvitteli Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssia valmistavan konferenssin ohjelmaa. Hän totesi, että tässä kokouksessa ei jouduta ottamaan kantaa itse asiakysymykseen.

E erityisen merkittävää on todeta, että suomalainen toimii kokouksen puheenjohtajana. Hänellä on käytössään poliittinen sihteeristö. Myös Suomi osallistuu kokoukseen tämän lisäksi omana erillisenä valtuuskuntana.

On ilmeistä, että tämä konferenssi kestää noin kuukauden. Tämän jälkeen jatketaan todennäköisesti maaliskuussa. Väkillä kokoontuu asevoiman vähentämiskokousta valmisteleva toimielin. Tällä aikataululla päästäisiin varsinaiseen turvakokoukseen syys-lokakuussa 1973.

Kansanedustajille tullaan jakamaan konferenssia koskeva käsikirja noin yhden kuukauden sisällä, totesi sihteerin Lipponen lopuksi.

7 §.

Muut asiat.

Knuuttila ilmoitti Jyväskylän Työväenyhdistyksen tehneen päätöksen ja velvoittaneen hänet ottamaan esille Suomen Pankin johtajia koskevan palkkojen korotuksen. Sama asia on ollut esillä myös Keski-Suomen piirin piirikokouksessa.

Tapaus on kuohuttanut mieliä varsinkin Keski-Suomessa ja on sitä luokkaa, että se on ehdottomasti otettava ryhmän käsittelyyn.

Toimikunnan olisi valmisteltava asiaa ja tutkittava, onko mahdollisuuksia päätöksen peruuttamiseen.

Puheenjohtaja Tiilikainen ilmoitti asian olleen ryhmän toimikunnassa esillä eräiden kirjeiden johdosta. Tällöin toimikunta on todennut, ettei asiassa ole mahdollisuutta tehdä enää mitään.

Ahonen epäili, että palkkojen korotuksen kohdalla haukutaan väärää puuta. Kysymys on ilmeisesti vain eräänlaisesta huulenheitosta.

Flinck vaati, että tässä yhteydessä olisi puututtava ennenkaikkea suuriin eläke-eroihin.

Salama totesi Jyväskylän Työväenyhdistyksen päätöksessä ihmetellyn ennenkaikkea sitä, kuinka erilaista työn arvostus tässä maassa on.

Voutilainen huomautti, että pankkivaltuusmiesten puheenjohtaja Holkeri on televisiohaastattelussa ilmoittanut ottavansa syyn kokonaan niskoilleen. On otettava huomioon, että suurin osa korotuksesta tulee valtiolle veroina takaisin.

Knuuttila huomautti, että ryhmän toimikunta on viime keväänä tekemissään päätöksissä asettunut vastustamaan palkkojen korotuksia.

Paasivuori vaati, että vihdoinkin olisi saatava aikaan eläkekatto.

Sandelin ilmoitti, että pääjohtaja Koivisto on koko ajan ollut korotuksia vastaan. Eräässä vaiheessa hän kuitenkin näytti lopulta vihreää valoa.

Asia oli viime keväänä toimikunnassa kaksi kertaa esillä ja tällöin toimikunnan suhtautuminen oli erittäin kielteinen. Mihinkään päätöksen tarkistamiseen ei ole mahdollisuutta, koska kysymyksessä on saavutettu hyöty, jota ei perustuslain mukaan voida peruuttaa.

Knuuttila katsoi, että koska ryhmän toimikunnan päätöksestä on poikettu, sen pitäisi sääntöjen mukaan aiheuttaa kurinpidollisia toimia.

Puolueen kannalta ei ole viisasta toimia tällä tavoin, kun otetaan huomioon viime aikaiset vaalilupauksemme oikeutta tulonjakoon.

Aalto ihmetteli, miksi vaahdotaan niin kovasti johtajien palkoista. Muilla pankin johtajilla on yksityisellä sektorilla 20 000 ja jopa siitä yli meneviä palkkoja.

Pohjonen totesi tarkistuspäätöksen herättäneen kuohuntaa kentällä.

Olisi todella korkea aika selvittää kysymys, milloin eläkekatto saadaan aikaan. Toisena vaihtoehtona olisi sitten rehellisesti ilmoitettava, ettei ole olemassa mitään suunnitelmia-kaan tämäntapaisesta ratkaisusta.

Puheenjohtaja Tiilikainen huomautti hallitusohjelmassa olevan eläkekatoista oma kappale. Tosin hallitus ei vielä lyhyenä toimikautenaan ole ehtinyt paljoa tästä ohjelmasta toteuttaa.

Lindeman katsoi koko palkkausjärjestelmän olevan täysin järjetön, kun verot vievät suurimman osan palkkojen korotuksista.

Ainoana vaihtoehtona puolueen kannalta on ilmeisesti se, että puolue kieltäytyy vastaanottamasta korkeita virkoja.

Olisi saatava aikaan systeemi, jolla voidaan kontrolloida myös yksityisen sektorin palkkoja.

Knuuttila totesi olevan hiukan eri asia selittää pankki-valtuusmiesten päätöstä Etelä-Suomessa kuin Kehitysalueilla.

Ahde katsoi pahinta tilanteessa olevan se, että SDP:n edustajat olivat päätöstä tehdessään erimielisiä. Pankinjohtajien status on voitava nostaa muita teitä, kuin palkkoja korottamalla.

Keskustelun päätyttyä ryhmä päätti lähettää puoluetoimikunnalle ja hallitusryhmälle kirjelmän, jossa esitetään kokonaisvaltaisen palkkojen tarkistusta ja eläke-erojen tasaamista koskevan järjestelmän aikaansaamista.

Puheenjohtaja

Teuvo Tiilikainen

Sihteeri

Leppo Nevala

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:

Lauri Luoma

Matti Tienala

SOSIALIDEMOKRAATTINEN EDUSKUNTARYHMÄ

Sos.-dem. eduskuntaryhmän kokous *marra* kuun *9* p:nä 19. *72* klo *15.00*

	Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aalto Lyyli <i>V</i>			Myrryläinen Salme <i>V</i>		
Ahde Matti <i>V</i>			Mäkelä Uljas <i>V</i>		
Ahonen Arvo <i>V</i>			Mäkinen Väinö <i>ilm.</i>		
Ajo Aimo <i>ilm.</i> <i>15.10</i>			Nevalainen Valde		
Breilin Reino <i>V</i>			Niskanen Esko <i>V</i>		
Eskman Margit <i>V</i>			Paasio Rafael <i>V</i>		
Flinck Anni <i>V</i>			Paasivuori Tyyne <i>V</i>		
Forsman Mauno <i>V</i>			Pajunen Veikko <i>V</i> <i>15.28</i>		
Friberg Ralf			Pohjonen Antti <i>V</i>		
Haapasalo Kalervo			Raatikainen Kaisa <i>V</i>		
Helle Veikko <i>V</i>			Rantala Jorma <i>V</i>		
Hostila Sulo			Salama Aune <i>V</i>		
Hykkäälä Heikki <i>V</i>			Salmivuori Kaarle <i>V</i>		
Järvisalo-Kanerva Riitta <i>ilm.</i>			Salo Eero		
Kaipainen Osmo <i>V</i>			Sandelin Valdemar <i>V</i>		
Kalavainen Meeri <i>ilm.</i>			Siltanen Sylvi		
Karkinen Seija <i>V</i>			Sorsa Kalevi <i>V</i> <i>15.30</i>		
Koivisto Tellervo <i>(H)</i> <i>V</i>			Sundqvist Ulf <i>V</i>		
Koivisto Tellervo <i>(T)</i> <i>V</i>			<i>pt</i> Söderman <i>ilm.</i>		
Knuuttila Sakari			Talpale Ilkka <i>V</i>		
Kohtala Leo			Tiilikainen Paavo <i>V</i>		
Lehtinen Lasse <i>V</i>			Tikka Seppo <i>V</i>		
Lepistö Eeli <i>V</i>			Tikkanen Ville <i>ilm.</i>		
Liikanen Erkki <i>V</i>			Tuomioja Erkki <i>V</i>		
Lillqvist Bror <i>ilm.</i>			Turunen Väinö <i>V</i>		
<i>pt</i> Lindeman Lars <i>V</i>			Työläjärvi Pirkko <i>V</i>		
Loikkanen Eino <i>V</i>			Vilponiemi Väinö <i>V</i>		
Luja-Vepsä Sinikka <i>ilm.</i>			Voutilainen Uki <i>V</i>		

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin eduskuntatalossa 14 päivänä marraskuuta 1972 alkaen klo 17.00. Puhetta johti Paavo Tiilikainen. Läsnä kts. liite. Sihteerinä toimi Seppo Nevala. Pöytäkirjan tarkastajat Lasse Lehtinen ja Eino Loikkanen.

1 §.

Ryhmä valitsi toimikunnan ehdotuksen mukaisesti ehdokkaiksi valtion tilintarkastajain vaaliin Uljas Mäkelän ja varalle Kaarle Salmivuoren.

2 §.

Ryhmä valitsi toimikunnan ehdotuksen mukaisesti ehdokkaiksi Suomen Pankin tilintarkastajiksi Väinö Vilponiemen ja varalle Väinö Turusen.

3 §.

Ryhmä valitsi toimikunnan ehdotuksen mukaisesti ehdokkaaksi eduskunnan tilintarkastajain vaaliin Pirkko Työlä-järven.

4 §.

Puheenjohtaja Tiilikainen esitteli toimikunnan ehdotuksen puoluenevoston kokoukselle osoitetusta lausumasta. Hän ilmoitti toimikunnan lähteneen siitä, että ryhmän virallinen edustaja esittää lausuman puoluenevoston kokoukselle, mikäli sitä nimenomaisesti pyydetään.

Keskustelussa Knuuttila huomautti, että useiden piirien piirikokouksissa on ollut esillä ajatus, jonka mukaan ryhmän ei tulisi mennä mihinkään sitoumuksiin. Näin varsinkin siitä syystä, että esim. pääomavirtojen ohjailusta ei ole olemassa mitään selvityksiä.

Taipale ihmetteli, minkä vuoksi ryhmän tulisi tässä vaiheessa antaa joitakin lausumia. Voimassa olevan käytännön mukaanhan ryhmä toimii puoluenevoston tekemien päätösten mukaan.

Haapasalo kiinnitti huomiota siihen, että lausumassa ei tulisi liian yksiviivaisesti todeta, että ryhmä tulee menettelemään puoluenevoston tekemien ratkaisujen pohjalta.

Knuuttila ehdotti, että ryhmän puheenjohtaja ja sihteeri muotoilevat uudelleen lausumaehdotuksen, jossa selvästi tuodaan esille, että ryhmä tulee yksityiskohtaisessa käsittelyssä menettelemään puoluenevoston suuntaviivojen mukaan.

Liikanen katsoi, että koska ryhmällä ei ole täydellistä selvitystä valmisteluista ei tässä vaiheessa tulisi antaa lausumaa.

Taipale ehdotti, että ryhmä ei tässä vaiheessa antaisi lausumaa. Se olisi tarpeetonta ja sitoisi ehkä liikaa eduskuntaryhmän käsiä.

Flinck ihmetteli, onko syytä tässä vaiheessa sanoa mitään.

Nevalainen ilmoitti, että puoluetoimikunnassa käsitellään puoluenevostolle annettavaa suositusta parhaillaan.

Puheenjohtaja Tiilikainen huomautti, että toimikunnan ehdotus ei ole julkilausuma. Lausuma on valmistettu sen varalta, että puoluenevostossa kysyttäisiin ryhmän kantaa.

Tuomioja sanoi, että ryhmällä ei voi olla kantaa, koska esim. talouspoliittinen työryhmä ei ole voinut asiassa muodostaa selvää käsitystä. Hän kannatti Taipaleen tekemää ehdotusta.

Voutilainen totesi, että tässä vaiheessa voi olla viisasta olla sanomatta mitään. Eduskuntaryhmällähän on jo Oulun kokouksessa muodostettu kanta siitä, että puoluekokouksen tekemiin päätöksiin tullaan yhtymään.

Liikanen katsoi, että on turha toistaa jo Oulun kokouksessa tehtyä päätöstä.

Paasivuori tiedusteli, onko ryhmä velvollinen antamaan puolue-neuvostolle lausunnon.

Puheenjohtaja Tiilikainen katsoi, että keskustelussa on esitetty selvä ehdotus, ettei ryhmän lausumaa pantaisi paperille. Tämän mukaan voitaneen ilmeisesti tarvittaessa todeta, että paperillakin ryhmän kanta on olemassa.

Voutilainen piti parhaimpana ilmoittaa, että ryhmän kanta on puoluekokouksen kannan mukainen.

Liikanen katsoi, että ryhmän on puolue-neuvoston kokouksessa todettava ainoastaan, että ryhmä pitääytyä aiemmissä päätöksissään.

Kaipainen viittasi Oulun kokouksen tekemään päätökseen ja katsoi tämän riittävän tällä hetkellä.

Keskustelun päätyttyä ryhmä päätti ilmoittaa puolue-neuvostolle, että se ajankohtaisissa talous- ja kauppapoliittisissa ratkaisuihin on eduskuntaryhmän Oulun kokouksen ja puoluekokouksen päätösten takana.

Puheenjohtaja Tiilikainen totesi asian vastivan kaikilta osin lisäselvityksiä.

5 §.

Friberg ilmoitti, että puolustusasiainvaliokunnassa on mahdollista saada läpi kantahenkilökunnan poliittisia oikeuksia koskeva lakiesitys eräällä kompromissilla. Kompromissi tarkoittaa sitä, että ylimmälle päällystölle voitaisiin suoda tiettyjä erivapauksia.

Valiokuntaryhmää ei ole saatu koolle ja tästä syystä olisi ryhmän nyt sanottava asiassa sanansa, toivoi Friberg lopuksi.

Knuuttila huomautti, että sotaväen rikoslakikomitean on juuri päättänyt työnsä. Siellä on hyväksytty kantahenkilökunnan poliittinen osallistuminen ja tämä enteilisi myös hallituksen esityksen hyväksytyksi tulemistä.

Keskustelun jälkeen ryhmä päätti asettua tukemaan hallituksen esitystä Fribergin esittämän kompromissilausunnan mukaisena.

6 §.

Liikanen kysyi, miksi valtiovarainvaliokunnan jäsenet ovat kehitysyhteistyömäärärahakysymyksessä toimineet puoluekokouksen asiassa tekemien päätösten vastaisesti. Tämä on herättänyt laajalti hämmästyksiä.

Sandelin vastasi, että valiokuntaryhmä on tiedustellut asiaa ao. jaoston jäseniltä. Nämä puolestaan ovat ilmoittaneet keskustelleensa YK-liiton kanssa ja sen pohjalta tehneet ratkaisun.

Friberg vaati, että ensi vuoden tulo- ja menoarviossa tämä epäkohta on korjattava.

Puheenjohtaja Tiilikainen totesi asian vaativan kaikilta osin selisäselvityksiä.

Tuomioja sanoi, että eduskunnan ulkoasiainvaliokunta tulee saamaan asian johdosta laajan selonteon. Kysymys on ollut esillä myös puolueen kansainvälispoliittisessa työryhmässä.

Keskustelun jälkeen ryhmä päätti palata kysymykseen myöhemmin uudelleen.

Puheenjohtaja

Rasus Tikkaneij

Sihteeri

Jeppe Newala.

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:

Rasus Tikkaneij

Emo Lomkainen

SOSIALIDEMOKRAATTINEN EDUSKUNTARYHMÄ

Sos.-dem. eduskuntaryhmän kokous

maarakuu

14

p:nä 19

72

klo

18.00

..... at

	Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aalto Lyyli <i>ilm.</i>			Myyryläinen Salme <i>ilm.</i>		
Ahde Matti <i>V</i>			Mäkelä Uljas <i>V</i>		
Ahonen Arvo <i>ilm.</i>			Mäkinen Väinö <i>ilm.</i>		
Ajo Aimo <i>V</i>			Nevalainen Valde <i>V</i>		
Breillin Reino <i>ilm.</i>			Niskanen Esko <i>ilm.</i>		
Eskman Margit <i>V</i>			Paasio Rafael		
Flinck Anni <i>V</i>			Paasivuori Tyyne <i>V</i>		
Forsman Mauno <i>V</i>			Pajunen Veikko		
Friberg Ralf <i>V</i>			Pohjonen Antti <i>V</i>		
Haapasalo Kalervo <i>V</i>			Raatikainen Kaisa <i>V</i>		
Helle Veikko <i>V</i>			Rantala Jorma <i>V</i>		
Hostila Sulo <i>ilm.</i>			Salama Aune <i>V 17.20</i>		
Hykkäälä Heikki <i>ilm.</i>			Salmivuori Kaarle <i>ilm.</i>		
Järvisalo-Kanerva Riitta <i>V</i>			Salonen Eero <i>ilm.</i>		
Kaipainen Osmo <i>V</i>			Sandelin Valdemar <i>ilm.</i>		
Kalavainen Meeri <i>ilm.</i>			Sandelin Uusi		
Karkinen Seija			Sorsa Kalevi		
Koivisto Tellervo <i>MM V</i>			Sundqvist Ulf		
Koivisto Tellervo <i>(Tpe)</i>			Söderman <i>ilm.</i>		
Knuuttila Sakari <i>V</i>			Taipale Ilkka <i>V</i>		
Kohtala Leo <i>V</i>			Tiilikainen Paavo <i>V</i>		
Lehtinen Lasse <i>V</i>			Tikka Seppo <i>V</i>		
Lepistö Eeli <i>V</i>			Tikkanen Ville <i>ilm.</i>		
Liikanen Erkki <i>V</i>			Tuomioja Erkki <i>V</i>		
Lillqvist Bror <i>V</i>			Turunen Väinö <i>V</i>		
Lindeman Lars			Työläjärv Pirkko <i>V</i>		
Loikkanen Eino <i>V</i>			Vilponiemi Väinö		
Luja-Vepsä Sinikka <i>ilm.</i>			Voutilainen Uki <i>V</i>		

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin eduskuntatalolla 23 päivänä marraskuuta 1972 alkaen klo 15.00. Puhetta johti Paavo Tiilikainen. Läsnä kts. liite. Sihteerinä toimi Seppo Nevala. Pöytäkirjan tarkastajat Lyyli Aalto ja Margit Eskman.

1 §.

Suoritettiin nimenhuuto.

2 §.

Ilmoitusasiat:

Puheenjohtaja ilmoitti ryhmän jäsenille toimikunnan päätöksestä, jonka mukaan valiokuntaryhmien puheenjohtajien on valmisteltava luettelo valiokuntien riitakysymyksistä ja toimitettava se ryhmän sihteerille hallituspuolueiden ryhmien puheenjohtajien ja sihteereiden yhteisneuvottelua varten.

Puheenjohtaja ilmoitti, että Enso-Gutzeitiin suunniteltu vierailu 30.11.72 on peruuntunut.

3 §.

Ryhmä päätti lähettää toimikunnan ehdotuksen mukaisesti Ilkka Taipaleen laatiman puolustusasiainvaliokunnan toimintaa koskevan muistion puolustusasiainvaliokunnan valiokuntaryhmälle valmistelevaa käsittelyä varten.

4 §.

Kehitysalueiden kuljetustuki.

Puheenjohtaja Tiilikainen totesi, että toimikunta on käsitellyt asiaa ja ehdottaa, että ryhmä hyväksyisi laki-

ehdotuksen valtiovarainvaliokunnan mietinnön mukaisesti.

Keskustelussa Haapasalo sanoi, että lakiesitykseen täytynee olla tyytyväinen, jotta asiassa päästäisiin eteenpäin. Näin siitäkkin huolimatta, että kehitysalueiden toinen vyöhyke jää kokonaisuudessaan tuen ulkopuolelle.

Tässä yhteydessä on samalla kuitenkin kiinnitettävä huomiota siihen, että kehitysaluepolitiikka on meillä repaleista ja kaikki tapahtuu ilman kokonaisvaltaista suunnitelmaa. Esim. kuntien väliseen kilpailuun olisi aika saada joku järki mukaan.

Pajunen korosti, että lakiesitys on hänelle itselleen erittäin merkittävä. Valiokunnan mietinnön mukaisena ehdotus merkitsee oleellista heikennystä ammattimaisen kuorma-autoliikenteen harjoittajien asemaan.

Ryhmän sääntöihin nojautuen tulisi minulle myöntää tässä asiassa oikeus esiintyä ryhmän päätöksestä poikkeavasti, vaati Pajunen lopuksi.

Haapasalo huomautti, että monilla muilla olisi varmasti yhtä painavat perusteet kuin Pajusella vaatia asiassa oikeutta esiintyä poikkeavasti.

Tikkanen katsoi, että jälleen on syntymässä ratkaisu, joka ei ole ammattimaiselle autoliikenteelle myönteinen. Tämä on ollut ja on edelleen eräs syy Vennamon nousuun. Tämän ammattikunnan harjoittajien joukko olisi varsin helposti otettavissa syliin poikkeamatta silti puolueen periaateohjelmasta. Valiokunnan tekemää ratkaisua ei ole pidettävä oikeana, mutta tässä vaiheessa on toimittava niin, ettei lain valmistuminen vaaraannu.

Turunen valitti sitä, että lakiehdotuksen käsittelystä on tullut liikennepoliittinen kysymys. On kuitenkin muistettava, että valiokunnan mietintöön on tullut eräitä parannuksia mm. nimikkeistön osalta. Kaiken kaikkiaan esitys on parempi kuin esimerkiksi Ruotsin ja Norjan vastaavat tukimuodot.

Voutilainen totesi, että asiaan ei ole enää Turusen puheenvuoron jälkeen paljon lisättävää. Näyttää siltä, että pääasia on nyt unohtumassa ja se on se, että tällä pyritään luomaan lainsäädännölliset edellytykset kehitysalueiden yritystoiminnan tukemiselle. Koko homma on menossa piirileikiksi, sillä esitys on kulkenut vaikean valiokuntakäsittelyn läpi ja on edelleen varsin herkällä sytytyksellä.

Ahde huomautti, että hallituksen esityksen lähtökohtana on se, ettei sillä puututa minkään erillisryhmän asemaan huonontavasti. Pää tarkoituksena on luoda paremmat edellytykset kehitysalueiden yrittäjille ja tämä, mikäli esitys hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisesti, toteutuu niukasti.

Jos asiaa tarkastellaan liikennepoliittisesti, on esitystä pidettävä oikeaan osuneena, koska sillä pyritään siirtämään kuljetuksia VR:lle. Tämä on sekä liikenneturvallisuuden että kustannusten vuoksi edullisinta.

Knuuttila kiinnitti huomiota siihen, että kulkulaitosvaliokunta on antaessaan asiasta lausuntoa päätenyt yksimieliseen kannanottoon. Kuitenkin jo kulkulaitosvaliokunnassa ilmeni eräitä ristiriitoja.

Kun asiaa tarkastellaan liikennepoliittisesti, on huomattava, että tavaraliikenteen omistajien varpaille astuminen ei ole sosialidemokraateille poliittisesti arka kysymys.